

Collegebesluit

Onderwerp: Evaluatie Wsw-raad
Reg. Nummer: SZW/BB/2010/21539

1. Inleiding

Per 1 januari 2008 zijn de moderniseringsvoorstellen in het kader van de Wet sociale werkvoorziening ingegaan. Onderdeel hiervan is de versterking van de positie van de klant. Conform artikel 2 Wet sociale werkvoorziening, heeft de gemeenteraad in een verordening vastgelegd hoe zij vorm en inhoud geeft aan cliëntenparticipatie.

Sinds half 2008 functioneert de Wsw-raad. De Wsw-raad bestaat uit de leden van de Ondernemingsraad Paswerk en twee personen afkomstig van de wachtlijst Wsw. De Wsw-raad adviseert gevraagd en ongevraagd over beleidsonderwerpen samenhangende met de Wsw.

Afgesproken is de Wsw-raad na één jaar te evalueren. Voorliggende nota betreft de evaluatie van de Wsw-raad.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit kennis te nemen van de evaluatie van de Wsw-raad.
2. Het college besluit de incidentele bonus voor begeleid werken 2008 ad € 13.020,-, die in 2009 is ontvangen, te reserveren voor organisatiekosten van de Wsw-raad.
3. Het college beantwoordt hiermee toezegging 931 'evaluatie Wsw-raad' aan de commissie Samenleving.
4. De Wsw-raad ontvangt na besluitvorming informatie over dit besluit.
5. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Samenleving

3. Beoogd resultaat

De Wsw-raad adviseert gevraagd en ongevraagd over beleidsonderwerpen samenhangende met de Wsw. Met deze adviezen wil de gemeente belanghebbenden rechtstreeks betrekken bij de beleidsontwikkeling rondom de Wsw.

4. Argumenten

Met de vorming van de Wsw-raad wordt de betrokkenheid van de doelgroep bij de beleidsbepaling door de gemeenten gewaarborgd. De inbreng van de Wsw-raad kan de kwaliteit van de beleidsvorming verhogen.

5. Kanttekeningen

Niet van toepassing.

6. Uitvoering

Voor de evaluatie van de Wsw-raad hebben wij een aantal vragen geformuleerd:

1. *Wat waren de belangrijkste thema's voor de Wsw-raad?*

De Wsw-raad concludeert dat het eerste jaar vooral in het teken stond van het opdoen van ervaring en de opbouw van de Wsw-raad. Het belangrijkste en telkens terugkerend thema betrof de omvang van de wachtlijst Wsw. De Wsw-raad heeft twee adviezen uitgebracht: ten aanzien van de verordening

cliëntenparticipatie Wsw en ten aanzien van verordening Persoonsgebonden budget Wsw.

Overigens stelt de Wsw-raad terecht dat het terrein waarover advies wordt gevraagd beperkt is.

2. *Hoe ervaart de Wsw-raad zijn rol in relatie tot de OR Paswerk?*

De Wsw-raad ervaart soms een spagaat als het gaat om het scheiden van zaken voor de Wsw-raad en voor de OR Paswerk. De Wsw-raad verzoekt de gemeenten de samenstelling van de Wsw-raad op termijn te herzien, zodat deze uitsluitend uit Wsw'ers gaat bestaan.

3. *Wat vindt de Wsw-raad van het aantal leden van de Wsw-raad die op de wachtlijst staat?*

De Wsw-raad is van mening dat het aandeel Wsw'ers op de wachtlijst groter moet worden en meer in verhouding moet worden gebracht met het aantal Wsw'ers met dienstverband en Wsw'ers nog op de wachtlijst.

Wel is de Wsw-raad van mening dat een eventuele verandering van samenstelling niet onmiddellijk zou moeten plaatsvinden. Zij vindt het van belang dat de opgebouwde ervaring en kennis van de huidige Wsw-raadsleden, behouden blijft.

4. *Wat vond de Wsw-raad van de training die zij hebben gekregen?*

De Wsw-raad is tevreden over de training.

5. *Hoe ervaart de Wsw-raad de ondersteuning van de gemeente Haarlem?*

De ondersteuning van de zijde van Paswerk (secretarieel) is goed. De ondersteuning van de gemeente Haarlem had de Wsw-raad actiever gezien. De gemeente Haarlem was bij de vergaderingen aanwezig, heeft een training aangeboden en voorlichtingsbijeenkomsten voor Wsw'ers bij de start van de Wsw-raad ondersteund. De Wsw-raad had echter verwacht dat de gemeentelijke ondersteuning er ook toe zou hebben geleid dat de Wsw-problematiek meer op de politieke agenda gekomen was.

6. *Welke aanbevelingen heeft de Wsw-raad voor de toekomst?*

De Wsw-raad doet de volgende aanbevelingen:

- De Wsw-raad verzoekt de gemeenten de praktische problemen met betrekking tot reiskosten en het stemrecht voor een voorzitter te wijzigen in de verordening.
- De Wsw-raad verzoekt de gemeenten de samenstelling van de Wsw-raad op termijn te herzien, zodat deze uiteindelijk alleen uit Wsw'ers gaat bestaan.
- De Wsw-raad verzoekt de gemeenteraden de wachtlijstproblematiek te bespreken en er bij de wethouders van sociale zaken erop aan te dringen dit onderwerp bij het Ministerie en VNG op de agenda te krijgen en te houden.
- De Wsw-raad verzoekt de gemeenten te onderzoeken of het mogelijk is dat meer plaatsingen worden verzorgd bij werkgevers/instanties die de Wsw uitvoeren tegen hetzelfde geld, dan wel of het mogelijk is gelden vrij te maken, teneinde de onredelijk lange wachtlijstduur voor Wsw-geïndiceerden te gaan beperken.

Wij gaan met de Wsw-raad verder in overleg om deze aanbevelingen nader uit te werken.

7. Financiële paragraaf

Het Rijk stelt aan gemeenten een bonus beschikbaar voor het aantal gerealiseerde Wsw-plaatsen Begeleid Werken. Over het jaar 2008 hebben wij hiertoe een beschikking van het Rijk ontvangen ad € 13.020, -. Om de kosten van de Wsw-raad te vergoeden, stellen wij voor deze bonus, die in 2009 is uitbetaald, te reserveren voor de organisatiekosten van de Wsw-raad.

8. Bijlagen

Evaluatie van de Wsw-raad.

Brief college aan Wsw-raad

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

De Wethouders van sociale zaken en de gemeenteraden van de gemeenten
Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Bloemendaal, Zandvoort, Heemstede en Haarlem
p/a Gemeente Haarlem
de heer P. Haker
Postbus 511
2003 PB HAARLEM

Afdeling Wsw-raad / PvdK
Datum 18-12-2009
Betreft Evaluatie
Ons kenmerk
Uw kenmerk

Geachte dames en heren,

In de vergadering van de Wsw(Wet sociale werkvoorziening)-raad Zuid-Kennemerland heeft zij, mede op verzoek van de gemeenteraad van de gemeente Haarlem, het afgelopen jaar geëvalueerd.

Training en begin van de werkzaamheden

Het afgelopen jaar stond, zoals bij veel Wsw-raden in Nederland, in eerste instantie in het teken van training en het maken van een huishoudelijk reglement.

De training die wij mochten ontvangen van het VCP was inhoudelijk van een goed gehalte en is positief ervaren. Een voordeel van de Wsw-raad was, dat de meeste leden elkaar al kennen van het Ondernemingsraadwerk. Dit kwam de training ten goede, aangezien er al snel inhoudelijk kon worden gewerkt.

De heer Pellegrom, als vertegenwoordiger vanuit de wachtlijst, is ook goed in de groep opgenomen. Door de ervaring met het ondernemingsraadwerk was er snel consensus over het huishoudelijk reglement, waarna de Wsw-raad dus echt aan het werk kon. Van andere Wsw-raden horen wij echter nog steeds geluiden, waaruit blijkt dat zij nog niet zo ver zijn. Dit wordt dan vaak veroorzaakt doordat er nog geen echt team staat of omdat nog de structuren ontbreken wat de ondersteuning betreft. Wat dit betreft is het een voordeel geweest om gebruik te maken van de structuren die Paswerk biedt, middels de Ondernemingsraad en de ambtelijk secretaris.

Ondersteuning

De ondersteuning van de zijde van Paswerk (secretarieel) is goed. De ondersteuning van de gemeente Haarlem hadden we graag actiever gezien. Nu werden initiatieven zoals de voorlichting aan WSW medewerkers, de cursus voor de WSW raad gesteund, werden onze overleggen op ons aangeven bezocht en werd informatie verschaft op ons verzoek. Graag hadden we gezien dat de gemeentes hun invloed hadden gebruikt om de WSW problematiek ook op de de politieke agenda te plaatsen.

Taken van de Wsw-raad

Een cliëntenraad behoort de belangen van de cliënten te behartigen. De Wsw-geïndiceerden hebben allemaal een inkomen (zij het via de CAO van het bedrijf waar zij in de Wsw werkzaam zijn, dan wel via een uitkering tijdens het wachten op een werkplek). De Wsw-raad is van mening dat andere cliëntenraden, sociale partners en ondernemingsraden zich dan ook bezig moeten houden met de diverse onderdelen (waaronder inkomenspolitiek en dergelijke) die hiermee te maken hebben. De Wsw-raad kan en wil hier dan ook geen rol in spelen. Dit kan namelijk alleen maar storend werken op het werk van deze andere instellingen en heeft daarnaast geen enkele toegevoegde waarde. Hierdoor is er ook maar weinig werk te verwachten wat betreft verordeningen van gemeentewege.

Dan blijft voor de Wsw-raad eigenlijk over de wachtlijstproblematiek en eventueel het uitvoeren van onderzoeken of de Wsw bij Gemeente, UWV-werkbedrijf, Paswerk en andere uitvoeringsorganisaties correct wordt uitgevoerd.

Samenstelling van de Wsw-raad

Een Wsw-raad bestaande uit de ondernemingsraad van Paswerk, aangevuld met een tweetal leden vanaf de Wsw wachtlijst heeft naar de mening van de Wsw raad slechts dan een meerwaarde, indien dit het functioneren van zowel Ondernemingsraad als Wsw raad niet in de weg staat. Geconcludeerd is dat een aantal zaken niet echt handig is. Zo ontstaat er soms een spagaat als het gaat om het scheiden van Wsw-raad en Ondernemingsraad zaken.

Praktisch gezien: een werknemer van Paswerk stuurt een brief naar de bestuurder en stuurt een kopie naar de heer P. Voss (i.e. de voorzitter van zowel de Ondernemingsraad als de Wsw-raad). De inhoud is dusdanig dat deze eigenlijk in beide vergaderingen behandeld zou kunnen worden. Alleen is niet duidelijk wat de verzender van de brief beoogd: was die voor de Wsw-raad of voor de Ondernemingsraad bedoeld.

Geconcludeerd moet dan ook worden, dat met name voor het Dagelijks Bestuur van de Ondernemingsraad af en toe situaties ontstaan, die onwenselijk zijn. Daarnaast speelt bij de Ondernemingsraadsleden ook de werkdruk een rol. Deelname aan de Ondernemingsraad betekent voor velen ook nog een lidmaatschappij van de Onderdeelscommissie die op divisieniveau arbeidsomstandigheden regelt en ook dat kost behoorlijk wat tijd en energie.

Daarnaast heeft de Wsw-raad ook moeten constateren dat er bijzonder weinig animo is vanuit de personen geplaatst op de wachtlijst om zitting te nemen in de raad.

De Wsw heeft, naar de mening van de Wsw-raad, de cliëntenraad bedoeld als "voor en door" cliënten. Dit betekent dan ook dat de Wsw-raad eigenlijk alleen zou moeten bestaan uit Wsw'ers (eventueel aangevuld met een ondersteunende voorzitter). Ook is de Wsw-raad van mening dat de verhouding niet reëel is. In de huidige situatie is het aantal mensen van de wachtlijst dat lid is van de Wsw-raad gewoon te weinig als de verhoudingen worden bekeken.

De Wsw-raad ziet een raad, naar evenredigheid bestaande uit Wsw'ers in loondienst bij bedrijven en Wsw'ers staande op de wachtlijst, eventueel aangevuld met een onafhankelijk voorzitter eigenlijk als ideale samenstelling. In de huidige situatie dus 11 (8 afkomstig uit de loondiensters en 3 vanaf de wachtlijst). Of de eerste groep uit ondernemingsraadsleden van Paswerk zou moeten bestaan of niet, blijft voorlopig even in het midden.

Wel is de Wsw-raad van mening dat een eventuele verandering van samenstelling niet onmiddellijk zou moeten plaatsvinden. Zij vindt het van belang dat de opgebouwde ervaring

en kennis van de huidige Wsw-raadsleden, alsmede de middelen die Paswerk als ondersteuning biedt voor de Wsw-raad, door een langzame verandering van de samenstelling van de Wsw-raad haar beslag zou moeten krijgen. Anders is het afgelopen jaar een verloren jaar en dat kan niet de bedoeling zijn.

Vergaderingen en behandelde onderwerpen

In 2009 is vier keer vergaderd. Eén maal was de wethouder van sociale zaken van de gemeente Haarlem aanwezig, twee maal de vertegenwoordiger van de gemeente Haarlem. De vergaderingen verlopen in een goede sfeer en de opkomst is goed te noemen. De Wsw-raad heeft zich in eerste instantie bezig gehouden met het vaststellen van een huishoudelijk reglement. Daarnaast heeft zij zich uitvoerig laten informeren over de wijze van financiering van de Wsw en andere sociale wetten (met name de WWB) door het Rijk richting de gemeenten. Dit in verband met het belangrijkste telkens opnieuw terugkomende agendapunt: de ontwikkeling van de wachtlijst (waarover later in de dit schrijven uitvoerig zal worden ingegaan).

Opgemerkt moet worden dat een Wsw-cliëntenraad, naar de mening van de huidige Wsw-raadsleden te weinig mogelijkheden biedt om, gezien haar beperkte takenpakket, daadkrachtig en activistisch te kunnen zijn. De termen “papieren tijger” en “decorum om dat de Wsw het nu eenmaal vereist” worden regelmatig in de vergaderingen gebruikt. Feit is gewoon, dat een ondernemingsraad veel daadkrachtiger is als een cliëntenraad, aangezien zij daadwerkelijk over beleid mee kan beslissen. Dit wordt door de met name de ondernemingsraadsleden binnen de Wsw-raad als demotiverend gezien, gewend als zij zijn om snel en actief richting de bestuurder van Paswerk te handelen. Met een ver weg zittende gemeente gaat dit allemaal veel moeizamer.

Wachtlijstproblematiek

De gemeenten hebben op dit moment geen voorkeursbeleid voor de plaatsingen vanaf de wachtlijst Wsw. Dit wordt door de Wsw-raad als juist en rechtvaardig ervaren en dient dus naar haar mening niet te worden herzien.

Toch ziet de Wsw-raad een enorm knelpunt in de wijze waarop de Wsw is ingericht. Dit knelpunt zou eigenlijk met de komst van de wet in 2008 opgelost worden. Toen is door de toenmalige Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gesteld dat niemand langer dan een jaar op de wachtlijst zou mogen komen te staan. De praktijk leert echter anders. Het behartigen van de belangen van de cliënten die gebruik willen maken van de Wsw (het is tenslotte een voorziening waarvan mensen vrijwillig gebruik mogen maken) betekent dan ook in eerste instantie dat de Wsw-raad van mening is dat iedere wachtlijster binnen dat jaar geplaatst moet worden.

Het wel of niet voldoende middelen hebben bij een Gemeente of het Rijk doet daar, naar de mening van de Wsw-raad, niet aan af. Een wat langere wachttijd kan ook nog wel reëel zijn, maar een feit is dat mensen die nu op de wachtlijst worden geplaatst gemiddeld zeven jaar moeten wachten voordat zij daadwerkelijk via de Wsw aan het werk kunnen. De Wsw-raad is van mening dat dit onacceptabel lang is. Weliswaar doen de Gemeenten hun uiterste best om Wsw-geïndiceerden via andere regelingen (waarvan de WWB het belangrijkste is) aan werk en inkomen te helpen zoveel zij kunnen, maar voor de Wsw-raad is dit eigenlijk een doekje voor het bloeden.

Daarnaast is de Wsw-raad van mening dat WWB en andere gelden eigenlijk voor echte WWB'ers zouden moeten worden gebruikt en dat Wsw-geïndiceerden gebruik moeten maken van Wsw gelden door deze personen onmiddellijk in dienst te laten nemen van een

werkgever. Tenslotte is er geen sprake meer van een WWB'er, maar van de Wsw'er die naar de mening van de Wsw-raad onterecht in de administratieve molen van de gemeente of UWV moet blijven draaien.

Zorgelijk in deze is ook de handelswijze van het UWV als het gaat om wachtlijsters. De Wsw-raad heeft de indruk dat het UWV niets met deze personen doet, totdat ze aan de beurt zijn voor plaatsing in de Wsw vanaf de wachtlijst. Het maar thuis zitten totdat je aan de beurt bent is uiteraard zeer demotiverend en niet bevorderlijk. Ook dit wordt natuurlijk veroorzaakt door deze zelfde wachtlijstproblematiek. De Wsw-raad is zich ervan bewust dat de Commissie de Vries een rapport heeft uitgebracht, waarin zij mogelijke oplossingen voor dit probleem naar voren brengt. Tegelijkertijd moet zij echter concluderen dat de huidige tijd er voor zorgt dat discussies over dit rapport niet die prioriteit krijgen, die eigenlijk noodzakelijk is voor een snelle oplossing van de wachtlijstproblematiek. Pilots en andere onderzoeken zullen voorafgaand aan eventuele wetwijzigingen, naar de mening van de Wsw-raad vele jaren gaan vergen. In die jaren zal bij ongewijzigd beleid de wachtlijst zeker niet kleiner worden.

In de vergadering met de Wethouder van de gemeente Haarlem is haar om een reactie gevraagd. Deze reactie heeft de Wsw-raad als teleurstellend moeten ervaren. De wethouder adviseerde ons om dit, als WSW raden gezamenlijk, bij de politiek in Den Haag aan de orde te stellen.

Naast het feit dat vele andere Wsw-raden lang niet zo ver zijn om deze conclusie te trekken (zoals al eerder is aangehaald, zijn die eigenlijk nog in oprichting en nog niet echt inhoudelijk aan het functioneren) is dit standpunt naar de mening van de Wsw-raad niet juist. De Wsw-raad is van mening dat het allereerst de Gemeente moet zijn die opkomt voor de belangen van haar inwoners. Dit probleem zou, naar haar mening, in de gemeentepolitiek moeten worden besproken en op krachtige wijze richting de landelijke politiek moeten worden gecommuniceerd omdat de Gemeente zelf en niet de Rijksoverheid de gesprekspartner van de Wsw-raad Zuid-Kennemerland is. Uiteraard kan de WSW raad ook in de richting haar collega- WSW raden acteren, maar dit kan, naar onze mening alleen in samenhang met een actie vanuit de gemeentepolitiek.

Ook vraagt de Wsw-raad zich in deze af of het niet mogelijk is meer te doen met de beschikbare Wsw gelden. Het aantal daadwerkelijke plaatsingen bij werkgevers is naar haar mening niet afhankelijk van het aantal plaatsen wat het Rijk vergoed. Dat dit zo wordt uitgevoerd door de Gemeente lijkt logisch, maar is dat naar de mening van de Wsw-raad niet. Tenslotte is het ook nog eens zo dat een overrealisatie op termijn gaat leiden tot een hogere taakstelling en daarmee meer Wsw-gelden voor de Gemeente.

Kleine praktische problemen

In de verordening zijn twee zaken naar de mening van de Wsw-raad niet afdoende geregeld. Het eerste betreft het stemrecht van de voorzitter. Als de Wsw-raad zelf haar voorzitter kiest uit haar eigen leden, zou deze voorzitter wel stemrecht moeten hebben. Als de Wsw-raad verzoekt om een onafhankelijk voorzitter, dan kan dit uiteraard niet het geval zijn.

Daarnaast is in de verordening geen vergoeding voor reiskosten of vacatiegeld opgenomen. Voor de Wsw-ers benoemt vanaf de wachtlijst, lijkt ons dit niet juist. De Wsw-raad verzoekt u dan ook beleefd, deze twee zaken in de verordening te willen herzien.

Aanbevelingen en conclusies

De Wsw-raad verzoekt de gemeenten de praktische problemen met betrekking tot reiskosten en het stemrecht voor een voorzitter te wijzigen in de verordening.

De Wsw-raad verzoekt de gemeenten de samenstelling van de Wsw-raad op termijn te herzien, zodat die dan alleen uit Wsw'ers gaat bestaan.

De Wsw-raad verzoekt de gemeenteraden de wachtlijstproblematiek te bespreken en er bij de wethouders van sociale zaken erop aan te dringen dat de wachtlijsten Wsw worden teruggebracht en dit dan ook in besprekingen bij ministerie en VNG op de agenda te krijgen en te houden.

De Wsw-raad verzoekt de gemeenten te onderzoeken of het mogelijk is dat meer plaatsingen worden verzorgd bij werkgevers/instanties die de Wsw uitvoeren tegen hetzelfde geld, danwel of het mogelijk is gelden vrij te maken, teneinde de onredelijk lange wachtlijstduur voor Wsw-geïndiceerden te gaan beperken.

Hopende u hiermee voldoende te hebben ingelicht en geadviseerd, verblijven wij,

Hoogachtend,

P. Voss
Voorzitter

P.B.M. van der Knaap
Secretaris

Beleid en Bedrijfsbureau

Retouradres Postbus 203, 2000 AE Haarlem

Wsw-raad
Paswerk

Datum 23 februari 2010
Uw kenmerk -
Ons kenmerk SZW/BB/2010/21539
Contactpersoon P. Haker
Doorkiesnummer 023-5114039
E-mail phaker@haarlem.nl
Kopie aan
Onderwerp Evaluatie Wsw-raad

Geachte leden van de Wsw-raad,

Onlangs hebben wij uw evaluatie ontvangen en besproken in ons college. Bijgaand treft u het collegebesluit aan.

In uw evaluatie doet u een aantal aanbevelingen van verschillende aard. Zo vergt uw aanbeveling met betrekking tot het stemrecht en de reiskostenvergoeding een wijziging van de verordening. De wachtlijstproblematiek betreft een meer inhoudelijk onderwerp. Wij nodigen u uit om met de ambtelijk contactpersoon van de gemeente Haarlem deze aanbevelingen verder uit te werken.

Overigens willen wij met dit schrijven reageren op uw opmerking dat u teleurgesteld bent in de houding van ons college met betrekking tot de wachtlijstproblematiek. U bent van mening dat deze problematiek in de gemeentepolitiek moet worden besproken en op krachtige wijze richting de landelijke politiek moeten worden gecommuniceerd.

De wachtlijstproblematiek wordt ook door ons college aan de orde gesteld in bestuurlijke overleggen met zowel het Rijk, de VNG als ook in het bestuurlijk overleg van de G32. Het is bovendien juist de rol van de Wsw-raad om deze problematiek door middel van een ongevraagd advies onder de aandacht te brengen van de gemeenteraad.

2

Tot slot hebben wij besloten om een budget aan de Wsw-raad beschikbaar te stellen in 2010 voor de kosten van uw raad.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
N.M.J. Maan, l.s.

de burgemeester,
mr. B.B. Schneiders